N°. 539.

DE GRONDWET.

1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . „ 5.50.

ZATURDAG 17 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

Naauwkeurig onderzoek en rijp beraad zijn onmisbaar ter beoordeeling van de finantiële voorstellen, than door de Regering gedaan.

Niet dat rijp beraad, 't welk uitloopt op *ter zijde stelling* of, door al de aanhangige voorstellen aan de sleur te houden, allen tegelijk te doen *vergeten*.

Maar een rijp beraad, waarbij de noodzakelijkheid, om tot eene finantiële hervorming te geraken, geen oogenblik wordt uit het oog verloren, en niet enkel de voorgedragen afschaffing, maar — en dit vooral — het *aequivalent* in *beginsel* en *gevolgen* wordt overwogen.

Daarbij komt, dat, indien onze informatiën juist zijn, spoedig verwacht mag worden het antwoord van de heeren VAN NISPEN c. s. op het voorloopig verslag der Tweede Kamer, betrekkelijk hun voorstel tot afschaffing van den accijns op de rogge, welk antwoord op de overweging van het Regeringsvoorstel van invloed kan zijn.

Een en ander noopt ons, om, vooralsnog, ons oordeel over het voorstel zelf der Regering op te schorten.

Intusschen zijn er, in de Memorie van Toelichting, onderscheidene belangrijke punten, die reeds nu voor bespreking rijp schijnen, en wij stellen ons voor, die achtereenvolgens te behandelen.

Zeer schraal, of liever zeer raadselachtig, zijn de inlichtingen — als ze „inlichtingen" genoemd mogen worden — die de Regering in hare Memorie van Toelichting tot het wetsvoorstel tot afschaffing van den accijns op het gemaal, omtrent onze verhouding tot de buitenlandsche verwikkelingen heeft gegeven.

Op 20 December jl. werden voorstellen tot ruimere afschaffing van belastingen, dan de bereids door de Regering voorgedragene, beloofd, wanneer de toestand „van het Buitenland zich, na het reces der Kamer, „*niet bedenkelijker vertoont* ten opzigte van ons vader„land, dan op dat oogenblik (20 December) het geval „was."

De beloofde voorstellen zijn gedaan. Behoorde thans niet de eerste vraag te zijn: „is onze toestand niet „bedenkelijker dan op 20 December?"

Wat zegt er de Regering van?

Niets anders dan het volgende:

Alhoewel niemand bij magte is te voorspellen welken invloed de thans bestaande buitenlandsche verwikkelingen, *door onvoorziene gebeurtenissen, na verloop van tijden*, op ons Vaderland zouden kunnen uitoefenen, zoo aarzelt de Regering niet hare denkbeelden in bepaalde voorstellen geformuleerd, thans aan de Volksvertegenwoordiging kenbaar te maken.

Eene groote gerustheid schemert door deze beschouwing heen.

Ons Vaderland zou alleen bedreigd kunnen worden door gebeurtenissen, die op 13 Februarij nog tot de *onvoorziene* behooren.

Dat gevaar zou eerst kunnen dreigen: *na verloop van tijden.*

Zou het niet nuttig zijn, dat de Regering wat duidelijker kenbaar maakte de gronden, waarop die gerustheid steunt?

Het zou, gewis, veler gemoed tot steun en blijdschap kunnen strekken.

Of zou ook de toestand op 13 Februarij daarom niet bedenkelijker zijn dan op 20 December; omdat reeds vóór 20 December had plaats gegrepen, wat de Sardinische Minister CAVOUR verklaarde dat „*à la fin de Novembre*" te Turijn was geschied?

Volgens *De Nederlander* zou neutraliteit, waarop geen rekening kan worden gemaakt, dat is neutraliteit *zonder* sympathie, nu lord PALMERSTON aan het hoofd van het Engelsche bewind staat, gevaar kunnen loopen:

Lord PALMERSTON heeft zijn loopbaan in het Parlement, ten jare 1808, begonnen met de verdediging van het bombardement van Kopenhagen; een krachtigen maatregel tegen een *onzijdigen* Staat.

Doch het was, niet omdat Denemarken *neutraal* was; integendeel, omdat, volgens het Engelsch kabinet, op de onzijdigheid geen rekening kon worden gemaakt: „England is justified in securing, and therefore *enforcing* (1), from Denmark a *neutrality* which France would by compulsion have converted into an active hostility."

Reeds schijnt van Belgie (zie in ons No. van gister den brief uit de *Deutsche Volkshalle*), om blijk te geven van eene neutraliteit, *waarop men rekening kan maken*, geëischt te worden, het beschikbaar houden van een korps van 30,000 man.

Zou men, ten aanzien van Nederland, *geheel* werkeloos blijven?

Zou noch *aanzoek* zijn gedaan, zoo als bij Sardinie, Portugal, Hannover en Spanje, noch *eenig blijk verlangd*, dat men op de neutraliteit *rekening maken kan?*

(1) Misschien kan hieruit toelichting van het woord *enforcement* in de correspondentie over GIBSON worden ontleend.

Ook de laatste financier schijnt aan *de Nederlander* ontvallen en uit het anti-revolutionnaire kamp gedeserteerd te zijn.

De heer J. B. laat in *de Nederlander* niets meer van zich hooren. Daarentegen zien wij hem plotseling in *de Nieuwsbode* verschijnen.

Deze verandering is meer consequent, doch, naar 't ons toeschijnt, minder eervol.

Zij is daarenboven zeer verklaarbaar, als men let op het stellig berigt van *de Indiër*, dat de heer BAKE, muntmeester te Utrecht, de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* voor ƒ 9,000 heeft gekocht.

De heer J. B. is den 14den Februarij nog van meening, „*dat het beginsel van ons belastingstelsel vooral onaangeroerd moet worden gelaten*", en twee dagen *na* de indiening van het voorstel tot afschaffing van den accijns op het gemaal, maakt *de Nieuwsbode* des heeren J. B.'s gevoelen openbaar: „dat de Regering „*niet* zal kunnen doen die ruimere ontlasting, waarop „zij vroeger gedoeld had. Zij zal het thans niet *kunnen*, „niet *mogen* voordragen; *zij zou er hare eerste en edelste* „*roeping mede verkrachten*, het bewaren en behoeden „van den Staat tegen zeer mogelijke rampen."

Hoezeer — gelijk 't een gehoorzamen dienaar betaamt — *de Nieuwsbode* zijn excuus maakt, dat eene meening wordt gepubliceerd, „die niet in den geest" van de regeringsvoorstellen is, zijn we benieuwd, of de finantiële politiek van J. B. de bovenhand zal behouden in het, door den heer BAKE aangekochte blad, dan of — uit hoofde van de betrekking tusschen Utrecht en het Departement van Finantiën — J. B. ook uit *de Nieuwsbode* geweerd zal worden.

Wij hebben ons op nieuw overtuigd van de zonderlinge wijs, waarop *de Nederlander* polemiseert.

Tot vervelens toe, werd in den laatsten tijd aangehaald en overgenomen, wat in 1837 door den heer Thorbecke geschreven was, betreffende *de Afgescheidenen*, of liever de handelingen van de kerkelijke partij, waartoe de HH. Groen c. s. behoorden.

Wij hebben wat in 1837 geschreven werd, in doel en strekking toegelicht en verdedigd; juist om aan te toonen, dat „die verwijzing naar antecedenten" voor de anti-revolutionnaire partij geen doel kon treffen.

Men scheen toch te beoogen, de constitutionnele partij in den heer Thorbecke ten toon te stellen, als bestrijdende de vrijheid van godsdienst en geweten.

Wij daarentegen hebben juist bewezen, dat vrijheid van godsdienst niet moet worden verward met de zucht om kerkelijke tweespalt aan te wakkeren.

In plaats nu van dadelijk en zonder dat het noodig was lang te peinzen over eene bezadigde wederlegging, ons artikel te beantwoorden, zegt *de Nederlander*:

„*De Grondwet* neemt de verdediging op van hetgeen „*wij dachten* dat *nu althans*, in 1855, *onverdedigbaar* „zou worden gekeurd, *door iedereen.*"

Maar als dat waar is, dat niemand, dus ook niet Thorbecke, in 1855 zou verdedigen wat in 1837 geschreven was, waarom dan zoo telkens en bij herhaling die aanhalingen?

Opdat ze mogten worden herroepen?

Wij wachten het antwoord af; want wij hebben, ondanks de verbazing van *de Nederlander*, de verdediging op ons genomen van de handelingen der Afgescheidenen, toen zij als godsdienstige gezindheid in den staat zich hebben geconstitueerd.

Nu *de Nederlander* weder zwijgt, gevoelen wij ons gedrongen iets over te nemen uit het *Volksmagazijn voor burger en boer*, door J. DE LIEFDE wat tot toelichting strekken moet van het gebeurde op de bijeenkomst van *Christelijke Vrienden* te Amsterdam op 25 October 1854:

„Ds. Heldring na zijne smart over den treurigen toestand der Nederl. Herv. kerk uitgeboezemd te hebben, trad vervolgens in eene beschouwing van de wijze, waarop de geloovige leden dier kerk zich in deze treurige omstandigheden te gedragen hadden. Hij trachtte hen te troosten over het lijden dat hun thans opgelegd was, door hen te herinneren, dat de *Nederlandsche* Gereformeerde kerk altijd bij uitnemendheid eene kerk van martelaren geweest, en door lijden en verdrukking tot overwinning en heerlijkheid gekomen was, weshalve ook het tegenwoordige ongelijk, dat die kerk verduren moest, onder 's Heeren Vaderlijke en Herderlijke leiding gewis eenmaal op hare volkomene zegepraal zou uitloopen. Terwijl Ds. Heldring in dien geest sprak, kon ik onwillekeurig niet nalaten het tegenwoordige lijden der kerk met dat der vrome martelaren te vergelijken, en hierbij moest ik, mijns ondanks, een nog al aanmerkelijk verschil opmerken. Want ik zag in mijnen geest enz. Ik herinnerde mij hoe enz. Dat alles trad mij onder Ds. Heldrings rede voor den geest, en daarmede het tegenwoordige lijden der kerk vergelijkend, kon ik niet anders dan opmerken: 1°. dat, voor zooverre bekend was, nog niemand in de gansche Nederl. Herv. kerk door het tegenwoordige *lijden* eenig letsel, hetzij aan have en goed, hetzij aan zijn ligchaam bekomen had; 2°. dat enz. Dit alles bewoog mij tot het ter nederschrijven mijner *tweede* stelling, die aldus luidde: Teregt noemde de voorlaatste spreker de Gereformeerde kerk bij uitnemendheid eene kerk van martelaren. Predikanten evenwel, die aan de Synode zoo als zij zich nu openbaart, zulk een ontzag betoonen, dat zij zich van alle protest, onderteekening of adhaesie onthouden, loopen langs dezen weg geen gevaar van martelaren te worden.

„Een ieder zal inzien, dat deze stelling het natuurlijk gevolg was van de hierboven medegedeelde overleggingen, die in mij plaats gevonden hadden. Toen ik haar echter uitgesproken had, ontstond er *een gelach in de vergadering*, dat mij pijnlijk aandeed, daar *mijn* gemoed op dat oogenblik alles behalve tot lagchen gestemd was. Ds. Chantepie legde dit zoo uit, alsof het er mij om te doen geweest ware, hem en zijne ambtgenooten in een bespottelijk daglicht te plaatsen, en deze uitlegging smarte mij nog pijnlijker, omdat ik mij voor God bewust was, dat mijn hart aan dien toeleg ten eenemale vreemd was. Ik kan mij echter van achteren *dat lagchen* zeer wel verklaren, nu ik het puntige mijner stelling in vergelijking breng met de meer gemoedelijke rede van Ds. Heldring. Snelle overgangen, plotselinge contrasten verwekken altijd gelach, en het ware gelukkig geweest, indien Ds. Chantepie dit had kunnen bedenken. Niet *alle* lagchen is bespotten, en hij heeft aan het gebeurde terstond de ergst mogelijke uitlegging gegeven, door mijne, *tegen mijne bedoeling* lachverwekkende, stelling toe te schrijven aan eene bij mij bestaande zucht om hem en zijne ambtgenooten bespottelijk te maken."

Zoo we niet al reden vonden om te denken aan *reconstructie* der Geschiedenis van de *Nederlandsche* Hervormde kerk, zeker is het, dat men het martelaarschap thans breed uitmeet en daarin wel een tegenhanger heeft van de vervaardheid, waarmede in der tijd de pausselijke allocutie is vervangen. Het ziet er waarlijk tegenwoordig niet naar uit, dat men de waarheid der spreuk spoedig ondervinden zal: „het bloed der

„martelaren is het zaad der Kerk.” Het *contrast*, dat ook hier op te merken is, gaf ook ons stof tot *lagchen*, ofschoon wij maar niet begrijpen kunnen, dat er op eene vergadering van de christelijke vrienden *gelagchen* werd.

Waarlijk, dat *wij* lagchen en wel hartelijk lagchen, het is begrijpelijk, van ligtzinnigen; — doch.... waar men de zaken behandelt au sérieux, was het misschien geoorloofd, een aanminnigen *glimlach* of een ernstigen *grimlach* te vertoonen, maar *uitlagchen* of *bespotten*..... dat was toch onbehoorlijk!!

De Nieuwsbode schijnt, in haar oordeel over *de Grondwet* en andere bladen der constitutionnele partij nog tot geen vastheid van beginselen gekomen te zijn.

Zoo zegt zij in hetzelfde nommer van 9 Februarij:

„Hoe hevig en onbillijk de aanvallen van die dagbladen ook soms tegen de Ministers mogen zijn, *zij toonen ten minste*, dat persoonlijke haat, afkeer, wrevel ter zijde moeten gesteld worden, daar waar het de eer, het belang, het welzijn van het vaderland geldt.”

Maar laat er bijna onmiddellijk op volgen:

„De *wijze* heeren van *de Grondwet* schijnen door verregaande partijdigheid geheel en al verblind te zijn.”

„Wij willen u, *Grondwet*, nog een woord toevoegen, om u aan te toonen, dat gij, zoo als gewoonlijk, onbillijk en onregtvaardig zijt.”

Zou er niet eenige hartstogtelijkheid in die artikelen heerschen, die ons moet nopen, om het, vooralsnog, met de nieuwe Redactie der *Nieuwsbode* niet zoo ernstig op te nemen?

Zoo het waar is, wat het openbaar gerucht vermeldt, dat de Redactie in de oude Bisschopsstad gevestigd en door een ambtenaar onder het ressort van het Ministerie van Finantiën aanvaard is, dan kan het uit antecedenten en relatiën wel begrijpelijk worden, waarom men tijden en omstandigheden terugwenscht, die het constitutionnele begrip geleerd heeft te beschouwen als bevorderlijk aan eene oligarchische en aristocratische rigting, en als uiterst verderfelijk voor de welbegrepene belangen eener constitutionnele monarchie. Voor ons zou het dan ook, zoo zich dat gerucht bevestigt, niet moeijelijk vallen de drijfveêren aan te wijzen, die tot eene veranderde redactie hebben geleid.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Indien men geloof kan hechten aan de geruchten, welke te Berlijn een paar dagen geleden in omloop waren, dan zou het mogelijk zijn, dat het verdrag tusschen Pruissen en de Westersche mogendheden zal worden uitgesteld, hetgeen niet belet dat men voorloopig tot verstandhouding zou geraken, eene verstandhouding welke natuurlijk niet dat kan aanbieden wat men zou kunnen verwachten van een formeel tactaat, voor zoo ver betreft de verpligtingen, welke Pruissen op zich genomen heeft.

Wij zullen wel niet behoeven te zeggen, dat dergelijke geruchten weinig vertrouwen verdienen. Teregt wordt opgemerkt, dat eene verstandhouding van dien aard een toestand zou daarstellen veel gevaarlijker dan eenige andere welke de Oostersche quaestie tot dus verre heeft aangeboden. Dit zou eene onuitputtelijke bron van discussien, interpelatien enz. zijn, die met eene noodlottige breuk moeten eindigen. Het is thans tijd om bepaalde besluiten te nemen.

De Sardinische kamer van afgevaardigden heeft niet minder dan zeven geheele zittingen gewijd aan de belangrijke discussien over het alliantie-tractaat; discussien, welke voorzeker eene merkwaardige plaats zullen bekleeden in de jaarboeken van Piemont, of liever, van al die landen, waar het constitutioneel beginsel diepe wortelen heeft gevat. Men moet de Sardinische kamer van afgevaardigden regt doen wedervaren: deze discussie heeft haar in de hoogschatting van allen, die de constitutionnele beginselen zijn toegedaan, zeer doen rijzen. De quaestie was teeder, ja zelfs netelig; hare staatkundige strekking was zeer groot, maar daarom juist gaf zij aan alle hartstogten ruim baan. Doch én de regering én de oppositie hebben alle uitersten weten te vermijden. De voorstanders zoowel als de bestrijders van het tractaat hebben begrepen, dat de waardigheid van het Piemontesche parlement vereischte, om bij de discussien die kalmte en bezadigdheid in acht te nemen, welke een zoo gewigtig onderwerp vorderde.

Maar die kalmte en bezadigdheid hebben echter de welsprekendheid in geenen deele uitgesloten. De redevoeringen van de heeren Durando, de Cavour president van den Raad, Ratazzi, Furini en anderen, voor, en die van de heeren Sineo, Caballa, Brofferio en Fechio, tegen het tractaat zijn inderdaad meesterstukken van welsprekendheid.

Met uitzondering van het geringe incident door graaf Revel uitgelokt, dat echter nog goed afliep, heeft men aan beide zijden hevige verwijtingen en persoonlijke insinuatien vermeden. Wij herhalen het daarom: Deze dagen zullen eene roemvolle plaats in de geschiedenis van Sardinie beslaan.

Het parlement van dit land heeft op schitterende wijze getoond, waardig te zijn te behooren tot de constitutionnele natien, en is Sardinie nu al een der jongste staten welke dezen weg bewandelen; het heeft in ieder geval snelle vorderingen gemaakt. Uit een algemeen oogpunt beschouwd zijn de discussien zooals zij in de kamers der Sardinische afgevaardigden hebben plaats gehad, het beste bewijs ten voordeele van den parlementsvorm, welke daar aangenomen is.

Men kan zich een juist denkbeeld vormen van den voortgang (?) der verdraagzaamheid in Spanje, sedert Isabella de Katholieke, wanneer men let op de discussien, welke in den boezem der Cortes over de vrijheid van godsdienst, die groote overwinning van den nieuwen tijd, hebben plaats gehad. De commissie van redactie der grondslagen van de grondwet heeft aan de vergadering voorgesteld te verklaren, dat de katholieke godsdienst die van den staat is.

Te vergeefs drong de heer Ruiz Ponz in eene zeer gematigde rede aan op «de vrijheid van godsdienst zooals die te Rome bestaat»; dit amendement werd verworpen. Op hetzelfde oogenblik verklaarde de heer Martin de los Heros, lid der commissie, dat hij met den heer Ruis Ponz eenstemmig dacht; maar dat hij moest bukken voor de noodzakelijkheid van het tegenwoordig tijdstip.

Een ander amendement van de heeren Orense en Buretista Alonso, strekkende om vrijheid van geweten en van godsdienst te verleenen werd evenzeer verworpen en wel met 139 tegen 73 stemmen.

De Belgische kamer van volksvertegenwoordigers houdt zich bezig met de organisatie van het landbouwkundig onderwijs. Er heerscht daaromtrent echter niet veel eenstemmigheid in die vergadering. Eerst is het de tweede dag, dat die discussien plaats hebben en reeds zijn er vier of vijf stelsels verdedigd en bestreden.

ENGELSCHE POST.

Het departement van oorlog heeft een besluit genomen, waarbij bevolen wordt om het effectief van al de regementen van het leger in de Krim op 2,000 man te brengen. Zij zullen bevatten twaalf compagnien van 130 man.

— Het is de heer Frederik Peel, tweede zoon van sir R. Peel, die, volgens de *Observer*, de betrekking van onder-secretaris van staat voor de oorlogs-aangelegenheden bekleedt.

— In de staatkundige kringen wordt bij voortduring nog veel gesproken over de zending van lord John Russell naar Weenen in hoedanigheid van minister plenipotentiaris. De benoeming van den edelen lord en zijne aanvaarding dezer betrekking, zouden eene groote beteekenis hebben, en bewijzen hoe veel waarde men zoowel in Engeland als in Frankrijk aan eene verbindtenis met Oostenrijk hecht.

Niets wettigt de vrees, dat het ministerie Palmerston nadeeligen invloed op de alliantie zou uitoefenen. Het is waar, dat drie of vier jaren geleden, toen lord Palmerston secretaris van staat voor de buitenlandsche zaken was er eenige oneenigheid plaats had tusschen het Oostenrijksche gouvernement en het Engelsche kabinet. Maar de regering van Oostenrijk bezit te veel gezond verstand om in de tegenwoordige omstandigheden oude veeten op te rakelen. Zij weet, dat, indien Palmerston voor hen, die hij bestrijdt, een lastige en ongemakkelijke tegenstander is, hij daarentegen als bondgenoot een loyaal en standvastig man is op wien men kan rekenen. Deze laatste hoedanigheden worden thans door de Oostenrijksche regering vooral in het oog gehouden. Men verzekert zelfs, dat zij de optreding van lord Parlemerston in het Engelsch kabinet dan ook met genoegen heeft vernomen.

DUITSCHE POST.

De correspondenten der Berlijnsche bladen melden, dat het zeer waarschijnlijk is, dat een Fransch leger naar Oostenrijk zal trekken. Een der ministeriële bladen spreekt zelfs van een voorstel, daartoe betrekking hebbende, hetwelk in den Duitschen rijksdag door Pruissen zou worden gedaan, naar aanleiding van art. 36 der finale acte van het Weener congres, met het doel om een besluit uit te lokken tegen den doortogt van Fransche troepen over dat gedeelte van het Oostenrijksche rijk, hetwelk den bond toebehoort.

— De kolonel von der Tann is te Munchen aangekomen.

— Te Weenen wordt de graaf Reventlow Criminil verwacht, die met eene zending is belast.

FRANSCHE POST.

Het hof zal wegens het overlijden van den hertog van Genua, voor vier dagen den rouw aannemen.

Het bal, dat gister ter Tuilleriën zou plaats hebben is uithoofde van dit sterfgeval uitgesteld.

— De Keizer en de Keizerin hebben Zondag jl. eene voorstelling in het Keizerlijk theatre van het Odéon bijgewoond.

— De dagbladen van Toulon gewagen bij voortduring van talrijke inschepingen van troepen. De *Syrene* en *la Provinciale* zijn gereed om met 450 man te vertrekken.

— Een correspondent van de *Indépendance Belge* zegt verschillende brieven gelezen te hebben, door Fransche officieren in het kamp van Sebastopol geschreven. Daaruit blijkt, dat er bij voortduring eene waarlijk treffende overeenstemming tusschen de Engelsche en Fransche soldaten bestaat.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

De *Memorie van Toelichting*, behoorende tot het wetsontwerp, houdende goedkeuring van het tractaat omtrent de regeling van de grenzen der Nederlandsche en Portugesche bezittingen op Timor en onderhoorige eilanden, is van den navolgenden inhoud:

In het Verslag van het beheer der koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen en van den staat, waarin zij zich bevinden over het jaar 1852, aan de Staten-Generaal uitgebragt, is (blz. 2, 3 en 4) melding gemaakt van voorloopige overeenkomsten, welke gesloten waren tusschen Nederlandsche en Portugesche commissarissen, ten doel hebbende de bepaling van het gebied van Nederland en Portugal op Timor en eenige omliggende eilanden, en bestemd om tot grondslag te dienen voor eene tusschen de beide Regeringen in Europa te sluiten tractaat.

Dat tractaat is op den 6den October 1854 te Lissabon door 's Konings zaakgelastigde bij de Regering van Portugal en den Minister van Buitenlandsche Zaken aldaar onderteekend, en wordt thans, naar aanleiding van art. 57 der Grondwet, aan de goedkeuring der Staten-Generaal onderworpen.

Gelijk in het opgemeld verslag is aangestipt, was het gemengd bezit der genoemde eilanden herhaaldelijk eene bron van oneenigheden, welke, reeds in de vorige eeuw aangevangen, zich van tijd tot tijd hebben herhaald, tot zelfs in de laatste jaren.

De zending van speciale commissarissen, gelijk in 175[illegible] de [illegible]perkoopman Paravicini, en in 1819 de luitenant-kolonel baron Taets van Amerongen, heeft daaraan geen einde gemaakt; want niettegenstaande, volgens eene acte van verband, op den 19den Junij 1756 door den eerstgenoemde gesloten met de gezamentlijke respective Koningen en Regenten van 't groot eiland Timor, ook de landschappen Tikalara (Fialarang) en Maubara onder het gezag der voormalige Oost-Indische Compagnie behoorden, is het bezit dier landschappen ons in het jaar 1818 door de Portugesche autoriteiten op Timor weder betwist geworden, waaruit de zending van den laatstgenoemden commissaris is voortgevloeid.

Zonder eene erkenning van ons regt van de zijde van Portural, zijn die landschappen evenwel sedert onder het Nederlandsch gezag gebleven.

Nadat de bevolking van het eiland Floris wegens gepleegden zeeroof onzerzijds in 1838 eene tuchtiging had ondergaan, zijn geschillen ontstaan omtrent de vraag: of het landschap Larentoeka, aan den oosthoek van dat eiland gelegen en alwaar een fort bestaat, al of niet door ons mogt worden gestraft. De raadpleging der aanwezige oorkonden heeft echter niet tot klaarheid gebragt of Portugal zich met regt als bezitter daarvan te beklagen had.

Toen later de inlandsche vorst van een aan Portugal onderhoorig landschap zich gewapenderhand mengde in geschillen tusschen de bevolking van de onder het Nederlandsch gezag staande eilanden Pantar en Ombaij, en de ter zake van een en ander ontstane wrevel tusschen de Europesche autoriteiten meer en meer de vrees voor ernstige botsingen levendig maakte, werd in het jaar 1848 op nieuw een commissaris van het Nederlandsch Gouvernement naar Timor gezonden.

Aan hem werd de taak opgedragen om eene beslechting te beproeven aan de zoo even gemelde geschillen, als ook om te trachten met het Portugeesch bestuur op Timor tot eene juiste wederzijdsche omschrijving en bepaling te geraken van al de landen in den Timorschen Archipel op welke, of het Nederlandsch of het Portugeesch Gouvernement regt van souvereiniteit bezit, ten einde langs dien weg voor te komen de herhaling van de territoriale quaestien en de botsingen, welke uit die onzekerheid te eeniger tijd zouden kunnen voortvloeijen.

Ofschoon de onderhandelingen, door dien commissaris (den heer Steijn Parvé) met het Portugeesch bestuur op Timor gevoerd, tot geen bepaald resultaat hebben geleid, is echter daarvan het gevolg geweest, dat men heeft hersteld in de feitelijke bezetting onzerzijds van al de genoemde punten, terwijl, wat de delimitatie op het eiland Timor zelf betreft, door de Portugesche autoriteiten eenige plaatsen zijn erkend onder het Nederlandsch gezag te staan, waaromtrent vroeger bezwaren waren gerezen.

Intusschen was in overweging genomen het denkbeeld, reeds in 1819 door den Gouverneur-Generaal van der Capellen geopperd, om namelijk aan de bestendige geschillen een einde te maken door te trachten, langs den minnelijken weg, het eiland Timor en deszelfs onderhoorigheden geheel onder het Nederlandsch gebied te brengen.

De openingen daaromtrent te Lissabon gedaan, hebben geen weêrklank gevonden en men heeft dit denkbeeld alzoo moeten laten varen.

Maar men heeft bij de Portugesche regering niettemin medewerking gevonden, toen aan haar, nadat de uitkomst der zending van den laatsten commissaris hier te lande was bekend geworden, het voorstel is gedaan, om wederzijds op nieuw eene commissie te benoemen tot regeling der grenzen van ieders gebied op de meergemelde eilanden.

En het is het resultaat van de bemoeijingen der dientengevolge benoemde gemengde commissie, hetwelk is medegedeeld bij het verslag in den aanvang dezer memorie vermeld.

Daaruit blijkt, dat op den 28sten Augustus 1851 door die commissie is vastgesteld een project-tractaat tot regeling van het wederzijdsch gebied, en bestemd om den grondslag uit te maken van een definitief verdrag tusschen de Nederlandsche en Portugesche Regeringen in Europa; terwijl daaraan, bij eene vervolg-overeenkomst dd. 28 November daaraanvolgende, eenige voorloopige uitvoering is gegeven.

Van beide deze conventien worden afschriften hiernevens overgelegd.

Uit de eerste dezer acten blijkt, dat tegen den afstand van alle Portugesche bezittingen op de eilanden, behoorende

Timor (met uitzondering alleen van het eilandje Kambing), met namen de eilanden:

Allor (of Ombaaij);

Pantar;

Lomblem;

Solor, met de kleine daaraan onderhoorige eilanden;

Adenara, en

Flores, benevens het fort Larentoeke en het artillerie-materieel, zich aldaar bevindende, zoomede tegen de onvoorwaardelijke erkenning onzer souvereiniteit over alle andere tot dusver betwiste punten, waaronder het hiervoren vermelde Fialarang, hetwelk gezegd wordt rijk aan kopergronden te zijn, onzerzijds wordt toegestemd in eene geldelijke uitkeering van ƒ 200,000, mitsgaders in den afstand in ruil van het van alle zijden door Portugeesch grondgebied omsloten rijkje Maubara op Timor, waartegen het in het Nederlandsch gebied uitstekende landschap Lamakanee aan ons wordt toegekend.

Eene enclave in het Nederlandsch gebied blijft nog bestaan, namelijk de rijkjes: Oekoussie, Ambenac en Noijmoetie, welke steeds een onbetwist gedeelte der Portugesche bezittingen hebben uitgemaakt en waarvan de afstand hardnekkig is geweigerd geworden.

Bij de vervolg-overeenkomst van 28 November 1851 is vastgesteld, dat, tegen dadelijke uitkeering eener som van ƒ 80,000 aan Nederland zullen worden overgegeven de Portugesche bezittingen op de zes voormelde, benoorden Timor gelegen eilanden; dat die som zal worden beschouwd als te zijn verstrekt in leen, om ingeval de overeenkomst door de betrokken gouvernementen in Europa mogt worden afgekeurd, aan Nederland te worden terugbetaald; terwijl die Staat inmiddels tot op die restitutie de bedoelde streken in bezit houdt, onder voorwaarde dat, bij eventuele teruggave aan het Portugesche gouvernement zullen worden uitgekeerd de ontvangen inkomende en uitgaande regten en andere inkomsten, benevens het fort Larentoeka en deszelfs materieel, tegen vergoeding aan ons van de gemaakte kosten wegens de bezetting en het beheer.

Voorts is de overgifte van Maubara aan Portugal, welke volgens art. 9 der project-overeenkomst van 28 Aug. 1851 zou geschieden dadelijk na uitkeering van den bedongen termijn van ƒ 80,000, afhankelijk gemaakt van de goedkeuring der schikkingen door de respective gouvernementen in Europa.

Eindelijk is van de Portugesche zijde bedongen, dat de inwoners van de volgens de onderwerpelijke overeenkomst onder het Nederlandsche gezag geplaatste landen in de ongestoorde uitoefening van de Roomsch-Katholijke godsdienst zullen worden gelaten, terwijl voorloopig de zorg voor hunne geestelijke belangen zal toevertrouwd blijven aan de priesters der Portugesche missie op Timor.

De som van ƒ 80,000 is dientengevolge ter beschikking gesteld van den Portugeschen gouverneur op Timor; de bezitneming onzerzijds der afgestane landschappen heeft plaats gehad en nadat van dit alles de mededeeling van den Gouv.-Gen. ontvangen was, heeft de Koning bevolen, dat met het Hof van Portugal over de sluiting van een definitief tractaat zou worden onderhandeld.

Dat tractaat is op den 6den Oct. 1854 te Lissabon onderteekend, en stemt in hoofdzaak overeen met beide overgelegde voorloopige overeenkomsten.

Ofschoon de bedongen geldelijke uitkeering voor het tegenwoordige niet wordt opgewogen door evenredige inkomsten van de in ons bezit gestelde streken, mag zij evenwel geacht worden in zoover eene goed geplaatste opoffering te zijn tot fnuiking van den menschenhandel en den zeeroof, welke aldaar nog steeds werden bedreven, en op welker beteugeling noodzakelijk een belemmerden invloed moet oefenen de onbestemdheid der wederzijdsche territoriale regten of aanspraken.

Afgescheiden van de redenen van staatkundigen aard, welke buitendien wenschelijk maakten dat de om Timor gelegen eilanden in het onverdeeld bezit van Nederland zijn, mag eindelijk als acquivalent van de bedongen som worden bijgebragt, dat een einde zal zijn gemaakt aan de kostbare zendingen van commissarissen, terwijl het aanwezen van eene militaire bezetting te Larentoeka met grond mag doen verwachten, dat ook de herhaling van militaire expeditien naar den Timorschen Archipel tot fnuiking van zeeroof en slavenhandel voortaan vermeden zal kunnen worden.

Tot toelichting van het 10de artikel des verdrags, waarbij de ongestoorde uitoefening der Roomsch-katholijke godsdienst is gewaarborgd aan de inwoners der bezittingen welke door Portugal worden afgestaan, diene ten slotte, dat deze bepaling door de Portugesche commissarissen, ofschoon wetende dat in Nederlandsch-Indie de vrijheid van godsdienst bestaat, tot meerdere gerustestelling dier inlandsche bevolking is verlangd. Dezerzijds had men daarom te minder bezwaar tegen dat verlangen.

De vraag, of niet eenen wederkeerigen waarborg onzerzijds te pas kwam in het belang der Christenen, welke in het aan Portugal afgestane landschap Maubara bewonen, is tevens overwogen; maar die wederkeerigheid is onnoodig geoordeeld bij de zekerheid, dat geene andere dan Roomsch-Katholijke christenen aldaar aanwezig zijn.

's Gravenhage, 16 Februarij.

Z. M. heeft benoemd tot burgemeester der gemeente Oostdongeradeel, F. C. Andreae, thans secretaris van Idaarderadeel; heeft voorts aan de heeren jhr. F. L. H. J. Bosch van Drakenstein en jhr. J. P. Six, te Amsterdam, vergunning verleend tot aanleg van een Mac-Adamweg van den huize Groot Drakenstein af, over den zoogenaamden Eng lang langs de hofstede Craailo, tot aan den straatweg van 's Graveland naar Soestdijk, met concessie tot tolheffing op de voorwaarden daarbij vermeld, en den 1sten luit. C. J. Soeters Gosenson, van het 2de reg. infant., voor den tijd van een jaar op non-activiteit gesteld.

Wij deelden gister mede, dat er geen de minste grond bestond om geloof te hechten aan de berigten volgens welke het afzonderlijk verdrag tusschen Pruissen en de Westersche mogendheden reeds onderteekend zou zijn. Ook van eene andere zijde wordt dit bevestigd en de Parijsche beurs, die Dingsdag het gerucht der onderteekening met veel vertrouwen ontving, vertoonde zich niet zeer gunstig gestemd toen zij vernam, dat dit berigt in geenen deele bevestigd wordt.

De *Preuss. Corr.*, welke, zoo als men weet, een half officieel karakter heeft, spreekt ook het gerucht der onderteekening van het Pruissisch-Westersch verdrag ten stelligste tegen.

De *Times* bevat een met zeer veel bekwaamheid geschreven artikel over de zending van lord John Russell naar de conferentiën te Weenen.

Na onvoorwaardelijke goedkeuring aan deze zending geschonken te hebben, geeft de *Times* eenige vrees te kennen over de toevertrouwing der oorlogsaangelegenheden aan lord Panmure. De edele lord, zegt de *Times*, wordt soms bezocht door aanvallen van jicht, welke hem ongeschikt maken tot arbeid en bovendien is hij te weinig voorstander van de hervormingen, welke in het leger onvermijdelijk zijn geworden. De benoeming van den heer Layard als onder-secretaris van staat, zou, volgens de *Times* hierin hebben kunnen voorzien. Maar men verzekert, dat de heer Layard uit hoofde zijner radicale denkbeelden, door de heer J. Peel is vervangen.

De *Times* beklaagt zich er over, dat sir J. Graham, ofschoon steeds ziekelijk, aan het hoofd van de admiraliteit blijft.

Indien de kritiek der eerste handelingen van het kabinet Palmerston zoo aanvangt, dan is het te vreezen, dat een formele tegenstand spoediger dan men dacht op handen is.

In de Donau-vorstendommen bestaat tusschen de bewoners en de Oostenrijksche bezettings-troepen geene overeenstemming. De Croaten begaan zeer laakbare buitensporigheden. Eene correspondentie uit Crajowa, de hoofdstad van Klein-Wallachije, voorkomende in den Constitutionnel, bevat te dien aanzien betreurenswaardige bijzonderheden.

De Spaansche Cortes zijn, na dat eenige interpellatiën over de afschaffing van sommige belastingen tot het ministerie waren gerigt, overgegaan tot beraadslaging over de grondslagen der grondwet. Deze discussie heeft het karakter van uitsluiting behouden en van nu af kan men zich verzekerd houden, dat de Spaansche Cortes de vrijheid van godsdienst niet zullen erkennen.

De Berlijnsche correspondent van een der Belgische bladen zegt, dat de baron von Niebuhr, op verzoek van den heer v. Manteuffel, van 's Hage naar Berlijn is teruggeroepen.

Men meldt ons, dat het advies van den Hoogen Raad, aan Z. M. den Koning betrekkelijk de requesten van gratie ingediend ten behoeve van den wegens vadermoord ter dood veroordeelden Cornelis Koning, is van *afwijzenden* inhoud.

Ons wordt een ongeteekend schrijven gezonden, waarin beweerd wordt, dat de woorden den Rotterd. predikant door de *Daily-News* in den mond gelegd, in betrekking tot de Russische aangelegenheid, onjuist zijn, en dat tot nog toe geen gemeenteoverheid den predikant het onvoorzigtige van zijn gedrag heeft onder het oog gebragt.

Wat de gebezigde woorden betreft, men heeft die genomen, gelijk ze werden opgegeven; het feit blijft echter evenzeer afkeurendswaard; de politiek behoort niet op een eenigen predikstoel, het verschil van godsdienstige meeningen geeft reeds helaas stof te over aan openbaringen op predikstoelen, die menigen leek minder noodig voorkomen dan dat men hem ook in zijne politieke gevoelens van die plaats kome ergeren. In elk geval zijn de woorden zoo geweest, dat ze hebben gehinderd en de aandacht der buitenlandsche pers hebben gewekt op eene wijze, die voor onzen Staat minder wenschelijk is.

Of zich een gemeente-overheid met de zaak werkelijk bemoeid hebbe, zal, na de openbaarheid, die aan de zaak zelve is gegeven, wel niet meer juist uit te maken zijn. Wij mogen dus de meening van den ongenoemden schrijver ook niet zoo goedschiks op dit punt aannemen.

(*Utrecht. Ct.*)

Wij lezen in *de Indiër* het volgende:

De Indische mail is aangekomen; *onze* mail van Java niet. Het is niet de eerste maal, dat dit gebeurt, en zal gelukkiger wijze niet de laatste maal zijn, daar de stoomvaart tusschen Point de Galle en Hongkong, die de directe communicatie tusschen Nederland en Java daarstelt, op *een schip*, per maand beperkt, en eene directe communicatie over Calcutta onzeker is, eveneens als de maandelijksche communicatie tusschen Ceylon en Java *direct*, daar onze stoomschepen geen genoegzaam stoomvermogen hebben, om ten allen tijde het traject van straat Sunda naar Point de Galle met zekerheid in een bepaald getal dagen te kunnen afleggen.

In elk geval blijven wij steeds afhankelijk van Engeland en luim, toeval, kortom, allerlei niet te voorziene gevallen kunnen ons elk oogenblik van de gewigtigste berigten uit onze kolonien tijdelijk berooven.

Dat een terugkeer tot het oude stelsel met zeilschepen rond de Kaap de Goede Hoop voor de behoeften van onzen tijd ondoenlijk is, en voor onzen handel op Java tegen over den vreemdeling doodelijke gevolgen hebben moest, behoeft niet betoogd te worden. Het wenschelijke eener directe stoom-communicatie springt daardoor van zelve in het oog.

Veel is daarover reeds gezegd, geschreven, zelfs i[n] Kamers verhandeld, maar het schijnt, dat de gemakkelijkheid der bestaande communicatien en de geregelde aankomst der mails, het gewigt van dit vraagstuk langzamerhand uit het oog hebben doen verliezen.

Thans zijn de omstandigheden veranderd, en het gewigtige en nuttige eener dergelijke communicatie blijkt nu in eens weder zoo duidelijk, dat men wel zeggen kan, de daarstelling eener dergelijke verbinding is niet alleen allernoodzakelijkst, maar zij is eene levensquaestie voor de toekomst van onze kolonien.

---

* De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden onderzocht de laatstelijk ingekomen ontwerpen: 1o. nopens de aangelegenheden der waterschappen en 2o. betrekkelijk de veeartsenijkunde.

Heden zou in de afdeelingen behandeld zijn het ontwerp van wet nopens het lager en het middelbaar onderwijs, doch het onderzoek van dat wetsontwerp is vooreerst uitgesteld.

---

* Naar men verneemt worden er in het hôtel van den heer de Belmont, Noord-Amerikaansch gezant bij het Ned. Hof, vele toebereidselen gemaakt voor het feest, dat aanstaanden Donderdag door hem zal worden gegeven, en dat, naar men verzekerd, in luister alle vorige partijen zal overtreffen. De leden der Koninklijke familie zijn uitgenoodigd aan dit feest deel te nemen. Men vleit zich, dat sommigen aan die uitnoodiging zullen voldoen en deze partij met HD. tegenwoordigheid vereeren.

---

* De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt, dat de rentebetaling op het grootboek der 3 percents Nationale Schuld, zal geschieden op de bureaux van het grootboek der Nationale Schuld gevestigd te Amsterdam, en wel alleenlijk over het halfjaar, verschijnende 1 Maart 1855, van Donderdag den eerste tot en met Vrijdag den negenden dier maand, en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag) van Maandag den 12 Maart 1855 tot en met 15 Julij daaraanvolgende. Tevens worden, overeenkomstig art. 19 van het koninklijk besluit dd. 18 Mei 1818 (*Stbl.* n° 24), voor de tiende of laatste maal opgeroepen de nog niet opgekomen regthebbenden op de renten over het halfjaar, verschenen geweest op 1 September 1850.

Volgens berigt van de Britsche postadministratie zal er vooreerst, en tot nadere bekendmaking, geene gelegenheid meer bestaan om door middel van de Indische landpost over Southampton en Singapore, en om de andere maand brieven naar Australie te verzenden.

In de plaats daarvan zal de gemeenschap tusschen Engeland en Australie regtstreeks worden onderhouden door middel van zeilpakketbooten die geregeld op den 4den van elke maand of daaromtrent uit eene Engelsche haven zullen vertrekken.

Tevens wordt bij deze gelegenheid ter kennisse der belanghebbenden gebragt, dat de brieven bestemd voor het eiland Mauritius voortaan eens in de maand met de Indische landpost over Ceylon kunnen worden verzonden en wel met de post welke in de tweede helft van elke maand uit Europa vertrekt. De brieven bereiken verder hunne bestemming door middel van eene stoomboot, welke tusschen Ceylon en Mauritius vaart.

Tusschen Kopenhagen en de Zweedsche kust is het vaarwater met eene vaste ijskorst bedekt. Van Malmoe waren aldaar onderscheiden zwaar geladen sleden over het ijs aangekomen.

Door Z. M. consul te Marseille is mededeeling gedaan van het navolgend verslag omtrent den handel en de scheepvaart van die haven gedurende het afgeloopen jaar, hoofdzakelijk met betrekking tot Nederland.

Marseille werd gedurende 1854 door 42 schepen onder Nederlandsche vlag bezocht. Dit getal overtreft verre dat van vele vroegere jaren, daar het gemiddeld getal van 10 voorgaande jaren circa 27 bedraagt. Deze vermeerdering is waarschijnlijk grootendeels toe te schrijven aan den toenemenden uitvoer van steenkolen van Engeland naar de Middellandsche zee, waarin de Nederlandsche vlag over het algemeen nog al ruim schijnt te deelen. Onder genoemd getal waren er slechts 13, welke direct van Nederland aankwamen, hetgeen verre beneden het gemiddeld getal is van de laatste tien jaren, hetwelk 20 aanduidt. Van gezegde 13 schepen kwamen er 10 van Amsterdam en 3 van Rotterdam.

Het getal der onder Nederlandsche vlag uitgezeilde schepen bedroeg 43. Daarvan vertrokken er 7 direct naar Nederland, en wel 5 naar Rotterdam, 1 naar Dordrecht en 1 naar Amsterdam, zijnde dezelve beladen met wijn, meekrap, zeep, zwavel, tournesols, amandelen, wijngeest, olie, komijn, gom, zoethout en andere droogerijen. Van de 36 naar vreemde havens vertrokken schepen zeilden er 8 naar Cette in ballast; 9 naar Falmouth, om orders, waarvan 3 met tarwe 1 met rogge, 4 met lijnkoeken en 1 met lijnzaad; 2 naar Glasgow met meekrap, meekrap-wortels, zwavel enz., 1 naar Londen met talk, 1 naar Swansea met mineralen; 1 naar Liverpool met meekrap en meekrap-wortels; 1 naar Tenez, 2 naar Cadix, 3 naar St. Ubes, 2 naar Torrevieja en 2 naar Bona in ballast; 2 naar Hamburg; 1 naar Antwerpen, en 1 naar Konstantinopel met diverse goederen.

Nog zeilden naar Nederland 4 vreemde schepen met rogge, meekrap, zwavel, tournesols enz.

De invoeren van Edammer kaas, het eenige Nederlandsche product, dat nog vertier op deze markt vindt, bedroegen minder dan het gemiddeld getal van de laatste tien jaren, zijnde dit ongeveer 496,000 en dat van het jaar 1854 slechts 443,550 stuks; dus ongeveer 53,000

minder. De prijzen bleven in dezelfde verhouding als het vorig jaar, varierende tusschen fr. 80 en 85 entrepôt per 50 kilo, sluitende op den prijs frs. 80, met kleine escompte.

De invoeren van gestampte geraffineerde suiker hebben om zoo te zeggen opgehouden door den directen handel van Nederland op Italie en de Levant; want dit artikel werd alleen te Marseille ingevoerd ter verdere verzending naar die streken, even als verreweg de meeste hierboven vermelde uit Nederland aangevoerde artikelen, welke alleen transito passeren, naar Italie, Spanje en Algerie.

De invoeren van tarwe bedroegen in het afgeloopen jaar 1,646,300 charges of 87,800 Nederl. lasten van 30 mud. — Voor het oogenblik schijnt er zich minder behoefte aan dit artikel te openbaren dan zulks vroeger het geval was, ten minste men bespeurt zoo al geene daling dan toch eenige kwijning in de transactiën in de meeste voedingsartikelen. De prijs van Afrikaansche harde tarwe 127/124 kilo per charge is frs. 49; deze soort heeft als regulateur als het ware de plaats ingenomen van de 123/120 kilo Poolsch Odessa.

In de bovenstaande opgaven zijn de invoeren van haver en gerst niet begrepen, welke, ofschoon toenemende, toch niet van groot belang kunnen geacht worden. Italie heeft in de laatste maanden en voor het verbod van uitvoer van Algerie naar vreemde havens, veel tarwe van daar getrokken.

De markt van koloniale producten, koffij, suiker, peper en cacao, bood veel levendigheid aan. Van bijna alle deze artikelen waren de invoeren ruimer dan het vorige jaar en op ultimo December schoot er slechts weinig over. In 1854 bedroegen de invoeren dezer artikelen:

Koffij. Moka 3603 fardes en zakken; S. Yago 732 zakken; 2377 vaten; 354 vaatjes; Havannah 5230 zakken; Brazil 87673 zakken; Haïti 22105 zakken; La Guayra 23448 zakken; Maracaïbo 7677 zakken; Ceylon — Indie 7649 zakken.

Suiker. Havannah (wit) 5971 kisten; id. (blond) 31558 kisten; 22505 kisten; Porto Rico 3300 vaten; S. Yago 500 vaatjes; 1700 kisten; Brazil 89434 zakken; 2071 kisten; Egyptische 16444 zakken.

Peper. Malabar 4000 balen; Sumatra 19700 balen.

Cacao. Carracas 1312 zakken; Campanos 880 zakken; Para 5153 zakken; Haiti 5919 zakken; Guayaquil 2000 zakken.

De prijzen der koffij hebben zeer gevarieerd en sloten met eene daling van 15 à 16 pCt. op de prijzen in Januarij. Suiker was vaster; en de vooruitzigten omtrent dit artikel beschouwt men hier als zeer gunstig, onder andere redenen ook omdat men hier groote behoefte voorziet voor de raffinadeurs.

Peper was steeds in prijs stijgende.

Volgens het kerkelijk jaarboekje van Katholijken telt het aartsbisdom Utrecht 235 pastorijen en 277,741 zielen; het bisdom van Haarlem 198 pastorijen en 274,153 zielen; het bisdom van 's Hertogenbosch 223 pastorijen en 340,000 zielen; het bisdom van Breda 78 pastorijen en 125,181 zielen; het bisdom van Roermond 183 pastorijen en 196,152 zielen; te zamen 918 pastorijen en 1,213,227 zielen.

Het *Goudsch Kronijkske* bespreekt in een artikel, onder het opschrift: „de *coalitie-politiek*," het dezer dagen door de *Chronique de la Quinzaine* in de *Revue des deux Mondes* medegedeelde berigt, dat Rusland aan de nu nog neutrale Staten zou hebben voorgesteld, zich tot handhaving dier neutraliteit te verbinden en dat Nederland de sluiting van dergelijk tractaat geweigerd heeft. Na aangestipt te hebben dat het feit zelf nog hoogst onzeker is, en alleen door gemelde *Cronique* oorspronkelijk wordt medegedeeld, zegt het *G. K.*: „van goederhand kunnen wij verzekeren, dat Rusland de moeijelijkheden, ook voor ons vaderland uit de Oostersche quaestie opgerezen, nimmer zal verzwaren."

Uit Assen meldt men, dat daar ten aanzien der kieswet *niet* is gevraagd invoering van census maar alleen, dat voortaan *betaling*, in plaats van *aanslag* kiesregt mogt geven. Het is ons aangenaam, dat men ons in de gelegenheid heeft gesteld een onwillekeurigen misslag te herstellen, welken wij door het Assensche en Amsterdamsche adres in éénen adem te noemen, hebben begaan. (*N. R. C.*)

Leiden, 15 Febr. Heden is alhier tot doctor in de geneeskunde gepromoveerd de heer J. H. Menne van Amsterdam, na openlijke verdediging van eene Diss. Med. inaug. *de Tuberculosi Renum.*

Tiel, 14 Febr. Wij vernemen, dat aan den heer A. Soutendijk, behalve vele bewijzen van goedkeuring en tevredenheid, door hem van Z. M. den Koning, de ministers van Finantiën en van Buitenl. Zaken en andere hoog geplaatste personen ontvangen, de eervolle onderscheiding is te beurt gevallen van door Z. M. den Koning van Belgie bekroond te zijn geworden met de gouden medaille van verdiensten, wegens het door hem bij den boekhandelaar H. C. A. Campagne alhier in het licht gegeven werk, getiteld: *De kweekeling bij het kadaster in Nederland.*

Ingezonden Stukken.

Nijmegen, den 12 Febr. 1855.

Aan de Redactie van het Dagblad *de Grondwet.*

In een der laatst uitgekomene nummers van uw dagblad komt voor een artikel uit Nijmegen, hetwelk is overgenomen in *de Arnhemsche Courant* van den 10en dezer, in welk artikel met zekeren ophef gereleveerd wordt een feit omtrent de vroeger te dezer stede bestaan hebbende soep-commissie, hierin bestaande:

„dat bij de ontbinding dier commissie, circa *drie* jaren „geleden, een batig slot van rekening in kas is overge„bleven van p. m. *ƒ 1600*," enz.

Daar door deze valsche mededeeling, op een tijdstip dat de winter streng en de armoede groot is, nadeelige indrukken zouden kunnen gemaakt worden, achten de ondergeteekenden, respectievelijk als Voorzitter en Secretaris bij de bedoelde commissie werkzaam geweest, zich verpligt UEd. te verzoeken, in het eerstvolgend nummer der *Grondwet*, dat feit namens hen te verklaren voor eene grove onwaarheid, met vermelding tevens:

1o. dat voornoemde commissie zich heeft ontbonden, niet circa drie jaren geleden, maar reeds na afloop van den winter van **1847** op **1848**;

2o. dat de rekening en verantwoording van den Penningmeester, den heer Luypen-Cramer, op den 2en Sept. 1848 gedaan en door de commissie met hare goedkeuring bekrachtigd, is afgesloten met een batig saldo van *zes gulden vijf-en-dertig en eene halve cent* (zegge ƒ 6.35½), niet met p. m. ƒ 1600, zooals uw berigtgever, die met de zaak geheel onbekend toont te zijn, heeft medegedeeld;

3o. dat na de sluiting der bovenvermelde rekening, de commissie zich niet weder heeft vereenigd en alzoo na dien tijd niet meer werkzaam is geweest.

Met welk doel dergelijke logens worden verspreid, willen wij liefst niet onderzoeken. Zeker is het, dat UEd. door uwen Nijmeegschen correspondent slecht gediend wordt, daar het opnemen van zoodanige logenachtige berigten in uw blad, niet bevorderlijk is om het vertrouwen in hetzelve te versterken.

Daar het der redactie, naar wij veronderstellen, alleen om waarheid te doen is, twijfelen wij niet of zij zal gaarne deze teregtwijzing in haar blad opnemen.

In welk vertrouwen wij de eer hebben
met achting te zijn
UEds. Dw. Dienaren
A. Noorduijn,
A. J. ten Hoet.

Wageningen, 12 Febr. 1854.

Aan de Redactie van de *Grondwet* te 's Hage.

WelEdele Heeren!

In het No. van UEd. geacht dagblad dato Zaturdag den 10den dezer, maakt gij melding van het vreemde verschijnsel aan den sterrenhemel, dat in de voorgaande week heeft plaats gehad, en citeert daarbij hetgeen de Prov. Gron. Courant omtrent deze zaak vermeldt. Deze Courant heeft de berekening, waarmede zij zoo deftig voor den dag komt, niet uit eigene bronnen; maar haar woordelijk overgenomen uit de Wageningsche Courant van 1 Febr. ll., waarin door den heer G. W. Boot, S. S. Min.-Cand. te Randwijk, een stuk geplaatst is behelzende eene beschrijving van bovengenoemd zeldzaam luchtverschijnsel. De Prov. Gron. Cour. is misschien nooit gewoon bronnen op te noemen, of verkeerde mogelijk in het denkbeeld, dat de Wageningsche Courant die eerst met primo Januarij ll. geboren is, nog te jong was om gevoelig te zijn voor dergelijke onbeschaamde diefstallen.

Daar ik niet twijfelen mag, of gij zult met mij eere willen geven hem wien eere toekomt, zoo ben ik zoo vrij UEd. vriendelijk te verzoeken, dezen epistel, of met eenige woorden, den inhoud daarvan, in een uwer eerstvolgende nummers te willen opnemen. Hiermede zult gij verpligten een uwer bestendige en hoogachtende lezers.

Dr. J. C. Hummel.

Per Telegraaf.

Londen, 15 Februarij. De *Times* acht het waarschijnlijk, dat de Westersche mogendheden genegen zullen zijn, om in overeenstemming met den wensch des konings van Pruissen afzonderlijke tractaten van bondgenootschap met dien staat te sluiten, in aanmerking nemende, dat Pruissen daardoor evenzeer tot dezelfde werkdadige politiek als die van Oostenrijk en de mogendheden zou overgaan. De *Times* verzekert uit goede bronnen de mededeeling ontvangen te hebben, dat er over een dergelijk plan op dit oogenblik te Berlijn ernstig beraadslaagd wordt.

— De *Morning Post* deelt het berigt mede, dat lord John Russell naar Parijs zal vertrekken, alwaar hij keizer Napoleon en den heer Drouyn de L'Huys zal ontmoeten. Daarna zal hij naar Berlijn gaan, om daar een onderhoud met het Berlijnsche hof te hebben. Het congres der Plenipotentiarissen zal over veertien dagen hervat worden. Oostenrijk, Engeland, Frankrijk, Turkije en Rusland zullen daarop vertegenwoordigd worden en Pruissen ook, indien deze mogendheid het door de Westersche mogendheden verlangde tractaat onderteekend. Frankrijk zal waarschijnlijk een tweeden plenipotentiaris zenden.

— 16 Febr. Volgens het budget van oorlog over het dienstjaar 1855, zal het leger gebragt worden op 190 000 man, dus eene vermeerdering ondergaan van 36.000 man. De cavallerie in de Krim wordt gebragt op 5000 man.

De heer Sidney Herbert is te Southwiltshire tot parlementslid herkozen.

Er wordt een gestreng onderzoek verlangd naar de rampen die het leger heeft ondergaan. Het volk heeft bijgedragen tot verkeerde bezuinigingen.

Parijs, 16 Februarij. De *Moniteur* wederspreekt het door buitenlandsche dagbladen medegedeelde berigt, dat er in het Fransche leger in de Krim wanordelijkheden en vergrijpen tegen de krijgstucht hadden plaats gehad en voegt er bij, dat de rust geen oogenblik gestoord is.

Advertentiën.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY *gebruikt men voor het genezen van zieke beenen.* Mejufvrouw Heppel, te Blyth [illegible] Morpeth, leed aan eene zware kwaal, aan een harer beenen, derhalve zij de genees- en heelkundige hulp inriep van de voornaamste deskundigen in de omstreken, doch zonder gevolg. Haar gestel was aanmerkelijk verzwakt, en de toestand van het been was zorgwekkend. De verzwering nam sterk toe en de smart was ondragelijk. Toen gebruikte zij de zalf en pillen van Holloway, en korten tijd daarna was haar been volmaakt genezen, en hare gezondheid in den besten staat. De heer Wilkenson, drogist te Blyth, kan de juistheid van het bovenaangehaalde betuigen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ 0.80, ƒ 1.85, ƒ 3.00, ƒ 6.75, ƒ 13.50, ƒ 20.50. Potjes Zalf à ƒ 0.80, ƒ 1.85, ƒ 3.00, ƒ 7.05, ƒ 13.85, ƒ 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. M. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam, bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAATMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane. (775)

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

8e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 11172 ƒ 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 16 Februarij 1855.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned.W.Schuld.	2½	60 5/8 3/4 5/8	*Hope* 1798/1816	5	101 1/4 1/2
Dito Certificat.	3	71 13/16 7/8	Dito 1828/1829	5	100 1/4 3/8
Dito Dito.	4	89 1/8 3/8 3/16	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening	4	88 7/8	Dito Dito	4½	86
Amort. Syndic.	3½	88 5/8	Dito *Hope*	4	
Hand.-Maats.	4½		Dito *Stieglitz*	4	74
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten	2½		Dito 1854	5	
D° *Rotschild*	2½	49 1/8	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën	4	
Nieuwe	1	17 11/16	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl.	3	86 3/4	Metaliek	5	60 5/8 7/16
D° Binnenl. c/m.	3	80 5/8 11/16	Dito bet. Amst.	5	72 5/16 1/2
Bew. Sp. Com.		4 9/16	Dito Nation.	5	63 5/8 7/8
Amort. Schuld.			Dito 1847	2½	31 1/16
Portugal.			Dito 1851/1852	2½	31 1/16
Londen nieuwe.	5	87 1/4 3/8 1/2			
Dito uitgest.	4				

Mex., te Londen, 3 pCt. $19\frac{7}{8}$, $20\frac{1}{8}$; Dito onbepaald, $19\frac{7}{8}$, $20\frac{1}{8}$; Gren., te Londen, p. s. 100, $2\frac{1}{2}$ pCt. $14\frac{1}{2}$; Dito uitgesteld $5\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$.

Met uitzondering van onze binnenl. fondsen welke over het geheel flaauwer sluiten, verkeerde de markt overigens in eene algemeen willige stemming, met verkoopers in Oostenrijksche, Spaansche en Portugezen.

FRANKFORT, 15 Febr. Metalliek, 5 pCt. $62\frac{5}{8}$; Spanje, 1 pCt. $17\frac{9}{16}$.

LONDEN, Donderdag 15 Februarij. Consols op t. $90\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; N. Mexic. 3 pct. $20\frac{7}{8}$, $21\frac{1}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 70; Spanje 1 pct. $17\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; dito 3 pct. buit. $36\frac{1}{2}$; Holl. 4 pct. 93; dito $2\frac{1}{2}$ pct. 62; Turksche leening $75\frac{1}{2}$.

PARIJS, Donderdag 15 Februarij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 95.75; dito 3 pct. 65.95; Sp. binn. 3 pct. $30\frac{5}{8}$; dito 1 pct. $17\frac{1}{2}$; O. Metall. 82.

WEENEN, Donderdag 15 Februarij. N. Metall. 82; N. Leen. $104\frac{1}{2}$; Nat. Leen. $85\frac{3}{8}$; Bankactien 1004; Lombardeij 100; Zilver $27\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 12.28; dito op Parijs 150.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.